

**การเทียบเคียงสมรรถนะคุณภาพการศึกษาจากผลการประเมินคุณภาพ
การศึกษาภายนอก ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
Banchmarking Quality Education form the External Quality
Assessment in Faculty of Education Uttardit Rajabhat University**

สุรเชษฐ์ บุญยรักษ์^{1*} และวัชรภรณ์ บุญยรักษ์²

(Surachet Boonyarug^{1*} and Watcharaporn Boonyarug²)

^{1*}สาขาคณิตศาสตร์ ²สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

อีเมลผู้แต่งหลัก : edboonyarug7@gmail.com เบอร์โทร: 08 6934 6049

วันที่รับบทความ 20 พฤศจิกายน 2564

Received: Nov. 20, 2021

วันที่รับแก้ไขบทความ 1 กุมภาพันธ์ 2565

Revised: Feb. 1, 2022

วันที่ตอบรับบทความ 3 กุมภาพันธ์ 2565

Accepted: Feb. 3, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการเทียบเคียงสมรรถนะคุณภาพการศึกษาจากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกกรอบสาม โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ กับคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ และคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศ 2) สังเคราะห์ข้อเสนอแนะผลการประเมินคุณภาพการศึกษารอบสาม ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ซึ่งได้รับการประเมินโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) (สมศ.) ประจำปีการศึกษา 2554 - 2558 จำนวน 36 แห่ง ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกกรอบสาม ระดับอุดมศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนมาตรฐาน ร้อยละ และเปอร์เซ็นต์ไทล์ ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการเทียบเคียงสมรรถนะจากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาตัวบ่งชี้รวม 18 ตัวบ่งชี้พบว่า คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ มีผลการเทียบเคียงสูงกว่าคะแนนมาตรฐานทั้งระดับมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ และระดับมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่างระดับมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน และมหาวิทยาลัยราชภัฏทุกแห่ง

2. ผลการสังเคราะห์ ผลการสังเคราะห์ข้อเสนอแนะของผลการประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ แยกตามตัวบ่งชี้ โดยเรียงตามลำดับความถี่จากมากไปน้อย ปรากฏผลดังนี้ ตัวบ่งชี้ด้านคุณภาพบัณฑิต ได้แก่ คุณภาพผลงานของบัณฑิตระดับปริญญาโท และเอกควรได้รับการยกระดับ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่มีดัชนีการอ้างอิง (Impact Factor) สูง เพื่อเพิ่มศักยภาพของนักศึกษาและคณาจารย์ให้สามารถแข่งขันในระดับสากล ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ได้แก่ ควรส่งเสริม ผลักดัน มีนโยบายและแนวทางที่เป็นรูปธรรมให้อาจารย์ทำงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ และสนับสนุนให้เกิดการตีพิมพ์เผยแพร่เพิ่มขึ้นทั้งในระดับชาติและนานาชาติ โดยมีระบบการจูงใจและระบบการตอบแทนอย่างชัดเจน พร้อมทั้งมีระบบการติดตามผล ด้านการบริการวิชาการ ได้แก่ ควรสนับสนุนให้อาจารย์มีส่วนร่วมในการให้บริการวิชาการแก่สังคม และนำผลที่ได้ไปพัฒนาการเรียนการสอนและการวิจัย

ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ได้แก่ ควรส่งเสริมในการเข้าร่วมโครงการและทำกิจกรรม ด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับมหาวิทยาลัยอย่างเป็นระบบ ด้านการพัฒนาสถาบัน และบุคลากร ได้แก่ ควรพัฒนาการวางแผนด้านอัตรากำลัง เนื่องจากคณาจารย์กว่าร้อยละ 60 ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ควรเร่งการสร้างผลงานวิชาการและผลงานวิจัย เพื่อนำไปสู่การขอตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในสังกัดระยะ 3 - 5 ปี ด้านระบบการประกันคุณภาพ ได้แก่ ควรพัฒนาระบบข้อมูล ระบบแผนงานและการใช้ข้อมูลหลักฐาน เพื่อการบริหารงานเชิงคุณภาพในการดำเนินกิจกรรมบริหารจัดการ และการดำเนินงานของหลักสูตรที่ควรมีความชัดเจนในระบบและกลไก

คำสำคัญ: การประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก; คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the benchmarking of educational quality competencies from the third round in Office of National Education Standards and Quality Assessment of external quality assessment of the Faculty of Education, Uttaradit Rajabhat University when compared with the Faculty of Education of the Northern Rajabhat University and the Faculty of Education of Rajabhat University, and 2) to synthesize suggestions for the results of the third round of educational quality assessment of the Faculty of Education, Rajabhat University. The samples were Faculty of Education, Uttaradit Rajabhat University which had been evaluated by the Office for National Education Standards and Quality Assessment (Public Organization) (ONESQA) for the year 2011-2015 included 36 Rajabhat Universities acquired by purposive sampling. The research instrument used in the research was the data recording form of the third round of external quality assessment of higher education. The statistics used for data analysis were the mean, standard deviation, standard score, percent and Percentile.

The findings of the study were as follows:

1. The result of benchmarking of educational quality assessment- a total of 18 indicators was found that the Faculty of Education, Uttaradit Rajabhat University had the benchmarking score results higher than the standard scores both at the Rajabhat University level in the north and the lower northern region of Rajabhat University, Upper Rajabhat University level, and all Rajabhat Universities.

2. The synthesis results, the results of synthesizing the recommendations of the results of the third round of educational quality assessment of the Faculty of Education, Rajabhat University classified by indicators in descending order of frequency. The results were as follows: Graduate quality indicator, the performance quality of master's and doctoral graduates should be enhanced for publication in international academic journals with high impact factors in order to increase the potential of

students and faculty being able to compete internationally. Research and creative works indicator should be promoted, pushed, and had concrete policies and guidelines for instructors to do researches or creative works and encourage more publications at both national and international levels with a clear incentive and reward system, along with a follow-up system. Academic service indicators should encourage teachers to participate in giving, providing academic services to society and applying the results to the development of teaching and learning and researches. Preservation of arts and culture indicator should encourage to participate in the project and do activities in the area of preserving arts and culture with the university in a systematic way. Development of institutions and personnel indicator should develop a power rate planning because more than 60 percent of the faculty members are in the instructor position and accelerate the creation of academic works and researches to lead to requests for academic positions of instructor in their affiliations for a period of 3-5 years. Quality assurance systems indicator should be developed an information system, a system of plans and the use of evidence for qualitative management in the implementation of management activities and course implementation should be clear on the systems and mechanisms.

Keywords: External Quality Assessment; Faculty of Education Rajabhat University

บทนำ

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพราะเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษา สามารถจัดการศึกษาได้คุณภาพตามมาตรฐานผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถมีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรกำหนด และสังคมต้องการและสืบเนื่องจากการที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้กระจายบทบาทการจัดการศึกษาให้สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบจัด และพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นที่เชื่อมั่นและพอใจของผู้เรียน ผู้ปกครองชุมชนและสังคม ดังนั้นหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตั้งแต่การวางแผนดำเนินงานและตรวจสอบผลการดำเนินงาน ตามภาระรับผิดชอบอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่มาตรฐานกำหนดไว้ ดังนั้นการที่สถานศึกษามีการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการดำเนินงานที่สนองต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งได้กำหนดให้สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพ เพื่อพัฒนามาตรฐานการศึกษา โดยให้ระบบการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร ที่ต้องมีการจัดทำรายงานประเมินตนเองเป็นรายงานประจำปีเสนอต่อต้นสังกัด เผยแพร่ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และพร้อมรับการประเมินจากภายนอกเป็นการประเมินตามพันธกิจและบริบทสถาบันอุดมศึกษา โดยมีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารับผิดชอบ สำหรับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาสำนักงาน

รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ. 2564, หน้า 1) ได้กำหนดมาตรฐานคุณภาพระดับอุดมศึกษาไว้

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้ประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามปีการศึกษา 2554 - 2558 เพื่อรับรองคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แบ่งการประเมินออกเป็น 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน กลุ่มตัวบ่งชี้ข้อดีลักษณะ และกลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม โดยตัวบ่งชี้ด้านการพัฒนาและการประกันคุณภาพภายในอยู่ในกลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนา พบว่า งานประกันคุณภาพของสถานศึกษาควรพัฒนาให้มีระบบและกลไกที่มีประสิทธิภาพรวมถึง ควรมีกลยุทธ์ให้บุคลากรเห็นความสำคัญและการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2560) สอดคล้องกับผลการศึกษาศุรุเชษฐ์ บุญรักษ์ (2561, หน้า 95) พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพ ด้านการดำเนินงานยังขาดความเข้าใจในการนำไปสู่การปฏิบัติ ด้านตรวจสอบและประเมินผลขาดการติดตามงานอย่างเป็นระบบ และควรจัดให้มีฐานข้อมูลด้านบริหารจัดการ และการประกันคุณภาพภายใน เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารรวมทั้งให้มีการเชื่อมโยงข้อมูล เพื่อการจัดทำรายงานสารสนเทศของสถาบันอย่างมีประสิทธิภาพ และควรปรับปรุงระบบและกลไกการประกันคุณภาพให้สมบูรณ์ และเป็นรูปธรรมและสอดคล้องผลการศึกษามยุรีธานีโต (2561, หน้า 74) พบว่าบุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพภายในอย่างชัดเจน จึงทำให้การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน พบปัญหาอยู่ในระดับกลาง และสอดคล้องกับการศึกษาของ วาณิช ลิทา (2560, หน้า 100) พบว่า บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ ในการวางแผน ไม่สามารถดำเนินการได้ตามปฏิบัติการปฏิบัติงาน

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มุ่งผลิตบัณฑิตครู และบุคลากรศึกษามีคุณภาพบริการทางวิชาการ เพื่อยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู และด้านการศึกษา และการวิจัยวิชาชีพครูและพัฒนาทางการศึกษา ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และดำเนินงานสนองงานในโครงการพระราชดำริ ซึ่งตรงตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา พร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก จึงมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อก่อให้เกิดผลผลิตที่ดีในการรับใช้ประชาชนและสังคม ตามมาตรฐานและเกณฑ์คุณภาพการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์การมหาชน, 2560) ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการเทียบเคียงสมรรถนะคุณภาพการศึกษาจากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์กับคณะครุศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ และคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏทุกแห่ง ด้วยกระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะ (Benchmarking) รวมถึงสังเคราะห์ข้อเสนอแนะของผลการประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามของคณะครุศาสตร์ โดยผลการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปวางแผนเพื่อการประกันคุณภาพภายใน และเตรียมความพร้อมในการรับการประเมินคุณภาพภายนอก และผู้บริหารสามารถนำสารสนเทศที่ได้ไปใช้ในการวางแผน และตัดสินใจในการบริหารจัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการเทียบเคียงสมรรถนะคุณภาพการศึกษา จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ภายนอกกรอบสาม โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ของคณะกรรมการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ กับคณะกรรมการ มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ และคณะกรรมการ มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศ
2. เพื่อสังเคราะห์ข้อเสนอแนะของผลการประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามของคณะกรรมการ มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศ

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ กำหนดขอบเขตของเนื้อหา ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

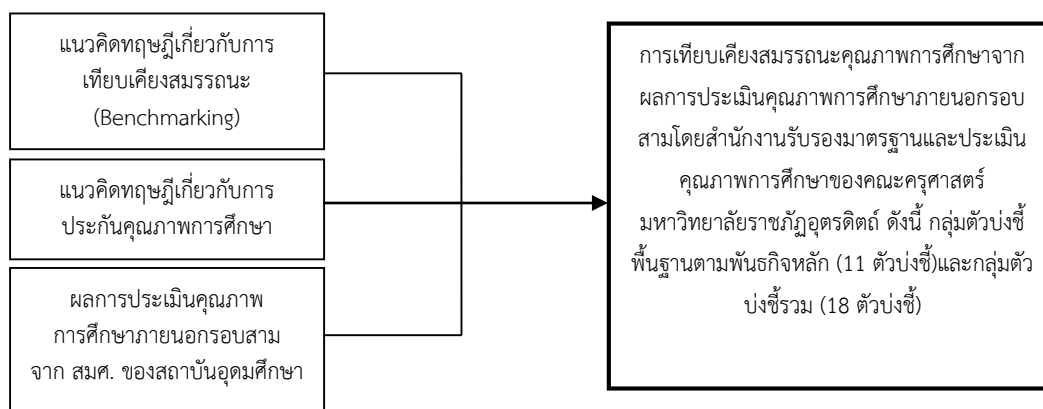
เนื้อหาที่ใช้เป็นกรอบในการดำเนินการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ภายนอกกรอบสาม ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้แก่ กลุ่มตัวบ่งชี้ พื้นฐานตามพันธกิจหลัก จำนวน 11 ตัวบ่งชี้ กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ กลุ่มตัวบ่งชี้ มาตรการส่งเสริม จำนวน 1 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้การบริหารและการพัฒนาสถาบันจำนวน 3 ตัวบ่งชี้ และการพัฒนาและประกันคุณภาพภายในจำนวน 1 ตัวบ่งชี้ รวม 18 ตัวบ่งชี้ สำหรับการสังเคราะห์ ข้อเสนอแนะของผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย ด้านคุณภาพบัณฑิต ด้านงานวิจัย และงานสร้างสรรค์ ด้านการบริการวิชาการ ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ด้านการพัฒนา สถาบันและบุคลากร และด้านระบบการประกันคุณภาพ

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะครูคณาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ซึ่งได้รับการประเมิน โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) ประจำปี พ.ศ.2554 - 2558 มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะครูคณาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ซึ่งได้รับการประเมิน โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) ประจำปี พ.ศ.2554 - 2558 จำนวน 36 แห่ง ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

กรอบแนวคิดการวิจัย ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการเทียบเคียงสมรรถนะคุณภาพการศึกษาจากผลการประเมินคุณภาพ การศึกษายานนกรอบ สามของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจผู้วิจัยได้ กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียด ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบบันทึกข้อมูลผล การประเมินคุณภาพการศึกษา ยานนกรอบสามระดับอุดมศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองสำหรับบันทึกข้อมูลคะแนนจากผลการประเมิน คุณภาพการศึกษายานนกรอบสามของสถาบันอุดมศึกษา และข้อเสนอแนะของผลการประเมิน คุณภาพ ซึ่งได้รับการประเมินโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การ มหาชน) (สมศ.) ประจำปี พ.ศ.2554 - 2558 ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเทียบเคียงสมรรถนะ (Benchmarking) การประกัน คุณภาพโดยสังเคราะห์เชิงเนื้อหาเพื่อให้ได้วิธีดำเนินการวิจัย

2.2 ศึกษาข้อมูลจากเว็บไซต์ของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) <http://aqa.onesqa.or.th/SummaryReport.aspx> ดำเนินการ Download ข้อมูลจากการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับอุดมศึกษาและบทสรุปผู้บริหารนำข้อมูล มาบันทึกเป็นฐานข้อมูล แล้วตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

2.3 วิเคราะห์เทียบเคียงสมรรถนะคุณภาพการศึกษา จากผลการประเมินคุณภาพ การศึกษายานนกรอบสาม ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ กับคณะครุศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ และคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏทุกแห่ง และการ สังเคราะห์ข้อเสนอแนะของผลการประเมินคุณภาพการศึกษานำเสนอผลการวิเคราะห์และสรุปผล

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

3.1 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ทางสถิติเพื่อหาค่าเฉลี่ย (Benchmark Score) ผลต่างของคะแนนเฉลี่ย (Score Different) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(Standard Deviation) คะแนนมาตรฐาน (Standard Score) และเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile) นำค่าดังกล่าวมาเทียบเคียงสมรรถนะคุณภาพการศึกษา จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษายานอกรอบสามของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ กับคณะครุศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ และคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏทุกแห่ง โดยใช้คะแนนมาตรฐาน (Standard Score)

3.2 การสังเคราะห์ข้อเสนอแนะของผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านคุณภาพบัณฑิต ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ด้านการบริการวิชาการ ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากร และด้านระบบการประกันคุณภาพ โดยแจกแจงความถี่ของข้อเสนอแนะของผลการประเมินคุณภาพคุณภาพการศึกษา

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาการเทียบเคียงสมรรถนะคุณภาพการศึกษา จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษายานอกรอบสามของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ กับคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ และคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศ

ตารางที่ 1 ผลการเทียบเคียงสมรรถนะคุณภาพการศึกษาของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ตามกลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐานตามพันธกิจหลัก (11 ตัวบ่งชี้)

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุดรดิตถ์ Benchmark Score	Comparison Group Statistics (คะแนนเต็ม 5.00 คะแนน)				
	รายการ	มหาวิทยาลัย ราชภัฏ ภาคเหนือ (8 สถาบัน)	มหาวิทยาลัย ราชภัฏ ภาคเหนือ ตอนล่าง (5 สถาบัน)	มหาวิทยาลัย ราชภัฏ ภาคเหนือตอนบน (3 สถาบัน)	มหาวิทยาลัย ราชภัฏทุก แห่ง (36 สถาบัน)
4.21	Benchmark Score	4.19	4.32	3.97	4.21
	Score Different	0.02	-0.11	0.24	0
	SD	0.27	0.23	0.21	0.29
	Standard Score	0.07	-0.47	1.14	0.00
	Percentile	52.79	47.21	87.29	50.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการเทียบเคียงสมรรถนะคุณภาพการศึกษาจากผลการประเมินคุณภาพการศึกษายานอกรอบสามตามตัวบ่งชี้พื้นฐานตามพันธกิจหลัก (11 ตัวบ่งชี้) พบว่า คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ มีผลการเทียบเคียงสูงกว่าคะแนนมาตรฐาน ทั้งระดับมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ และระดับมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน

ตารางที่ 2 ผลการเทียบเคียงสมรรถนะคุณภาพการศึกษาของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ (ตัวบ่งชี้รวม 18 ตัวบ่งชี้)

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏ อุตรดิตถ์ Benchmark Score	Comparison Group Statistics (คะแนนเต็ม 5.00 คะแนน)				
	รายการ	มหาวิทยาลัย ราชภัฏ ภาคเหนือ (8 สถาบัน)	มหาวิทยาลัย ราชภัฏ ภาคเหนือ ตอนล่าง (5 สถาบัน)	มหาวิทยาลัย ราชภัฏ ภาคเหนือตอนบน (3 สถาบัน)	มหาวิทยาลัย ราชภัฏทุก แห่ง (36 สถาบัน)
4.36	Benchmark Score	4.30	4.37	4.19	4.26
	Score Different	0.06	-.01	0.17	0.10
	SD	0.16	0.16	0.09	0.22
	Standard Score	0.38	0.06	1.89	0.45
	Percentile	64.80	52.39	97.06	67.36

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเทียบเคียงสมรรถนะคุณภาพการศึกษาจากผลการประเมินคุณภาพการศึกษายานอกรอบสามตามตัวบ่งชี้รวม 18 ตัวบ่งชี้ พบว่า คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ มีผลการเทียบเคียงสูงกว่าคะแนนมาตรฐานทั้งระดับมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ และระดับมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ระดับมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน และมหาวิทยาลัยราชภัฏทุกแห่ง

2. ผลการสังเคราะห์ข้อเสนอแนะ ของผลการประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ แยกตามตัวบ่งชี้ โดยเรียงตามลำดับความถี่จากมากไปน้อย ปรากฏผลดังนี้ ตัวบ่งชี้ด้านคุณภาพบัณฑิต ได้แก่ คุณภาพผลงานของบัณฑิตระดับปริญญาโทและเอก ควรได้รับการยกระดับเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่มีดัชนีการอ้างอิง (Impact Factor) ให้สูงเพื่อเพิ่มศักยภาพของนักศึกษา และคณาจารย์ให้สามารถแข่งขันในระดับสากล ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ได้แก่ ควรส่งเสริมผลักดันมีนโยบายและแนวทางที่เป็นรูปธรรมให้อาจารย์ทำงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์และสนับสนุน ให้เกิดการตีพิมพ์เผยแพร่เพิ่มขึ้นทั้งในระดับชาติและนานาชาติ ด้านการบริการวิชาการ ได้แก่ ควรสนับสนุนให้อาจารย์มีส่วนร่วมในการให้บริการวิชาการแก่สังคม และนำผลที่ได้ไปพัฒนาการเรียนการสอนและการวิจัย ตัวบ่งชี้ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ได้แก่ ควรส่งเสริมในการเข้าร่วมโครงการและทำกิจกรรมด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับมหาวิทยาลัยอย่างเป็นระบบ ด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากร ได้แก่ ควรพัฒนาการวางแผนด้านอัตรากำลัง เนื่องจากคณาจารย์กว่าร้อยละ 60 ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ควรเร่งการสร้างผลงานวิชาการและผลงานวิจัย เพื่อนำไปสู่การขอตำแหน่งทางวิชาการด้านระบบการประกันคุณภาพ ได้แก่ ควรพัฒนาระบบข้อมูล ระบบแผนงานและการใช้ข้อมูลหลักฐาน เพื่อการบริหารงานเชิงคุณภาพในการดำเนินกิจกรรมบริหารจัดการ

อภิปรายผล

ผลการศึกษาศึกษาการเทียบเคียงสมรรถนะคุณภาพการศึกษาจากผลการประเมินคุณภาพ การศึกษายานนอกรอบสามของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์นำมาอภิปรายผล ดังนี้

จากผลการศึกษา พบว่า โดยรวม (18 ตัวบ่งชี้) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ มีผลการเทียบเคียงสูงกว่าคะแนนมาตรฐาน ทั้งระดับมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ และระดับ มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ระดับมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน และมหาวิทยาลัยราชภัฏทุกแห่ง ทั้งนี้เนื่องจากคณะครุศาสตร์ มีระบบการประกันคุณภาพภายใน ชัดเจน โดยมีกลไกในการขับเคลื่อน ผ่านผู้รับผิดชอบให้กำกับ ติดตามและดูแลงานประกันคุณภาพ ในแต่ละมาตรฐาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของอินทะแสง อินทราชา (2561, หน้า 246) ที่พบว่า ระบบประกันคุณภาพภายในประกอบด้วย 3 กิจกรรมหลัก การเตรียมการ การดำเนินการ และการรายงาน โดยมีกลไกในการขับเคลื่อนผ่านผู้รับผิดชอบ นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญ กับคุณภาพของบัณฑิตตามมาตรฐาน ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ) และคุรุสภาเพื่อให้ได้ใบประกอบวิชาชีพ โดยมีศูนย์พัฒนาวิชาชีพครู ดูแลในเรื่องของการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรและการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา และมีการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์การ พัฒนากลยุทธ์ที่นโยบายด้านนักศึกษาและการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม ซึ่งให้ความสำคัญกับนโยบาย ด้านนักศึกษา และการทำนุบำรุง มีมาตรการ ปรับระบบการคัดเลือกนักศึกษาให้นักเรียนที่มุ่งมั่น เข้ามาเรียนในคณะครุศาสตร์ มีศักยภาพเพียงพอและมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู เน้นให้ผู้สำเร็จ การศึกษามีงานทำตามตรงตามคุณวุฒิที่จบการศึกษา มีทักษะชีวิตในการร่วมกิจกรรมพัฒนานักศึกษา และทำงานหารายได้ระหว่างเรียน มีการพัฒนาหลักสูตรใหม่ตรงตามความต้องการของท้องถิ่น เพื่อรองรับการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ครูบุคลากรทางการศึกษาในหน่วยงาน ทางการศึกษาหรือบุคลากรผู้ปฏิบัติงานใน อบต. อบจ. และเทศบาลต่าง ๆ ซึ่งในกลยุทธ์ที่ 2 นโยบายด้านหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ด้านหลักสูตรมีการเร่งพัฒนา ระบบการจัดการเรียนรู้ระดับคุณวุฒิบัณฑิตและพัฒนาหลักสูตรปริญญาเอกอีกอย่างน้อย 1 หลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้ มีการควบคุมและปรับปรุงมาตรฐานการจัดการเรียนรู้ ด้วยระบบการ ประเมินผลการสอนโดยนักศึกษาซึ่งสอดคล้องกับเจนการณ พึ่งพรชาญ (2561, หน้า 268) พบว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้มีการออกแบบหลักสูตร เกิดการวิเคราะห์ความต้องการความสนใจ ของผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องโดยใช้หลักการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ด้านการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามกรอบมาตรฐาน วิชาชีพของคุรุสภา ทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพ อีกทั้งยังมีดำเนินงานตาม กลยุทธ์ที่ 3 นโยบายด้าน คณาจารย์การบริการวิชาการ การวิจัย และการสนองงานโครงการพระราชดำริ ซึ่งให้ความสำคัญ กับนโยบายด้านคณาจารย์ การบริการวิชาการ การวิจัยและการสนองงานโครงการพระราชดำริ ด้านคณาจารย์ ปรับแก้จุดอ่อนของการบริหารวิชาการของคณะใหม่ให้มีความเข้มแข็ง มีการส่งเสริม การศึกษาต่อและการทำผลงานวิชาการสู่ตำแหน่งวิชาการ โดยปรับระบบการทำงานให้มีความสะดวก ที่จะพัฒนาตนเองด้านวิชาการได้มากขึ้น เช่น ระบบให้พักทำผลงานทางวิชาการ (sabbatical leave) ระบบผู้ช่วยสอนระบบผู้ช่วยวิจัย (assistantships) อย่างนี้เป็นต้น ด้านการบริการวิชาการ เน้นพัฒนา ครูในโรงเรียนร่วมฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นหลักมีการ ขยายฐานบริการในกลุ่มองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นและเทศบาลต่าง ๆ และจัดบริการทางวิชาการให้เชื่อมโยงกับศักยภาพของบุคลากรด้านการวิจัยมีการพัฒนารอบนโยบายการวิจัย พัฒนาวิชาอื่น ๆ และการพัฒนาการศึกษา ส่งเสริมการทำวิจัยพัฒนาการเรียนรู้และส่งเสริมการทำวิจัยพัฒนาองค์ความรู้ ศาสตร์ต่าง ๆ ด้านการศึกษา ด้านการสนองงานโครงการพระราชดำริ เป็นการดำเนินงานพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสนองพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ อมาตย์ยาภิบาล ส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สอนองพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ให้กับครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 31 และ 32 ส่งเสริมงาน ICT เทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ สอนองพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ให้กับครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม สนับสนุนการขยายแนวคิด เรื่องสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนตามแนวพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และโรงเรียนพระปริยัติธรรม และยังมีการดำเนินงานตาม กลยุทธ์ที่ 4 นโยบายด้านการบริหารจัดการ มีการเน้น เน้นระบบการบริหารจัดการแบบเครือข่าย (network) โดยให้มีสายบังคับบัญชาที่สั้น นโยบายระดับคณะจะลงสู่การปฏิบัติได้อย่างรวดเร็วบุคลากรทั้งคณาจารย์และผู้บริหารจะรับรู้ข้อมูล การพัฒนาคณะเท่าเทียมกัน ทำคณะให้เป็นบ้านของบุคลากรทุก ๆ คน เน้นให้บุคลากรทุก ๆ คน มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้งานร่วมกัน พัฒนาร่วมกันและสอดคล้องกับผลการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ (2560, หน้า 1754) พบว่า ควรมีแนวทางในการปฏิบัติงานให้ถูกต้องและชัดเจน เพื่อให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพตามวงจร PDCA

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิจัยในครั้งนี้เป็นเทียบเคียงสมรรถนะคุณภาพการศึกษา ของผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ และมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนบน และคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏทุกแห่ง รวมถึงการสังเคราะห์ข้อเสนอแนะของผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ซึ่งข้อค้นพบจากการวิจัย จะเป็นสารสนเทศที่มีประโยชน์ในการวางแผนงานประกันคุณภาพของคณะครุศาสตร์ งานประกันคุณภาพมหาวิทยาลัยราชภัฏ และการบริหารจัดการคณะครุศาสตร์ การบริหารมหาวิทยาลัยต่อไป
2. จากผลการวิจัยครั้งนี้ สภามหาวิทยาลัยราชภัฏ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพทางการศึกษา หรือหน่วยงานทางการศึกษา ควรนำสารสนเทศที่ค้นพบนี้ไปใช้ประกอบการวางแผน กำหนดนโยบายและกลไกในการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในตั้งแต่ระดับนโยบาย ระดับดำเนินการและระดับปฏิบัติการ เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง
3. ผลการวิจัยที่ได้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในมาตรฐานต่าง ๆ ของคณะครุศาสตร์สู่ความเป็นมาตรฐานสากล และสามารถแข่งขันกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ได้ต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการเทียบเคียงสมรรถนะคุณภาพการศึกษา ของผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสามของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ โดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพ อาทิ การสัมภาษณ์เชิงลึก (in depth interview) การสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) เป็นต้น
2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐานตามพันธกิจ กลุ่มตัวบ่งชี้ร่วม และกลุ่มตัวบ่งชี้ ส่งเสริม

เอกสารอ้างอิง

- กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์. (2560). การประยุกต์ใช้เครื่องมือการเทียบเคียงสมรรถนะในการบริหารงาน ภาครัฐ. *วารสารวิทยาการจัดการ*. ปีที่ 34 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2560).
- เจนการณ เพ็ญปราษฎ. (2561). การบริหารจัดการโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้วยการเทียบเคียง สมรรถนะ. *วารสารชุมชนวิจัย*. ปีที่ 12 ฉบับ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2561).
- บุราพร กำบุญ. (2560). การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*. ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 (มกราคม – เมษายน 2560).
- มยุรี ธาณีโต. (2561). ปัญหาและแนวทางพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายที่ 39 สังกัดกรุงเทพมหานคร. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา: มหาวิทยาลัยบูรพา*.
- วาณิช ลิทา. (2560). สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ*. ปีที่ 17 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2560).
- สุรเชษฐ์ บุญรักษ. (2561). การพัฒนากลยุทธ์การจัดการแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมระบบ และกลไกการประกันคุณภาพภายใน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ. *วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 (เมษายน – มิถุนายน 2561).
- _____. (2561). ความต้องการของบุคลากรในการมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมระบบและกลไก การประกันคุณภาพภายในของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ. *วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ*. ปีที่ 8 ฉบับที่ 15 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2561).
- _____. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมระบบและกลไกการประกันคุณภาพ ภายในของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มีนาคม 2563).
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2564). *แนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2564*. กรุงเทพฯ: สมศ.

_____. (2560). ผลการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา. [ระบบออนไลน์], แหล่งที่มา <http://www.onesqa.or.th/onesqa/th/Report/university.php>.

ค้นเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2560.

อินทะแสง อินทราชา. (2561). การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน คณะวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ มหาวิทยาลัยจัมปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยการประยุกต์ใช้ กระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะ. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยและ ประเมินผลการศึกษา: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

World Economic Forum. (2014). *The Global Competitiveness Report 2014-2015*. [online], form <http://www3.weforum.org>. Retrieved October 21, 2014.